

N:o 59.

Af herr **G. B. Hellman m. fl.**, *angående dispositionsrätten till Djurgården och de kungliga lustslotten.*

Genom Rikets Ständers underdåniga skrifvelse den 1 december 1809 erbjödo Ständerna Konung Karl den XIII att till bestridande af samtliga utgifter för hofhållningen m. m. mottaga en viss årlig summa mot det, att till Rikets Ständer öfverlämnades »såsom en i evärderliga tider åt dem förbehållen rättighet» förvaltningen och användandet af de kungs- och kungsladugårdar m. m., som förut stått under Konungens omedelbara styrelse, med iakttagande dock, att »den här vid hufvudstaden belägna Djurgården bör förblifva under Kungl. Maj:ts enskilda disposition», i sammanhang hvarmed Ständerna anhöllo, »att den s. k. Djurgårdskassan måtte endast få användas till Djurgårdens förbättring och förskönande samt därvarande broars och vägars underhåll och icke graveras med särskilda aflöningar eller gratifikationer till några vissa personer». Detta Rikets Ständers erbjudande blef, på sätt och med de villkor samma skrifvelse innehåller, af Kungl. Maj:t antaget den 26 februari 1810.

Med anledning af den dispositionsrätt öfver Djurgården, som sålunda medgifvits Kungl. Maj:t, har som bekant under årens lopp en mängd byggnadstomter därstädes blifvit åt enskilda upplåtna mot afgifter, som vederbörande lägenhetsinnehafvare haft att till Djurgårdskassan erlægga. Dessa upplåtelse lära emellertid icke ansetts äga giltighet längre än till utgången af den konungs regeringstid, hvarunder upplåtelsen ägt rum.

1906 års Riksdag hade att behandla en motion om skrifvelse till Konungen angående upplåtandet af byggnadstomter å Djurgården. Till det utskott, hvartill denna motion hänvisades, lämnades af riksmarskalks-

ämbetet den upplysningen, att de afgifter, som för närvarande utgingo för upplåtna tomter å Djurgården, i allmänhet voro ganska låga, särskildt för äldre upplåtelser, men att Djurgårdskassan det oaktadt vore tillräcklig för bestridande af alla omkostnader för Djurgårdens underhåll, förskönande och utveckling i den omfattning, hvori sådant hittills behöft ifrågakomma.

Någon anledning att för beredande af medel för sagda ändamål upplåta flera tomter för bebyggande föreläge därför, enligt ämbetets uppgift, icke.

Då offentlig granskning af ifrågavarande kassa icke medgifvits, har Riksdagen icke varit i tillfälle att få öfvertyga sig om nämnda kassas ställning eller huruvida de villkor blifvit vederbörligen uppfyllda, som omförmålas i Riksens Ständers föromnämnda skrifvelse.

Senare tiders ändrade förhållanden och de höga värden, som tomtupplåtelser å Djurgårdens mark numera böra betinga, synas uppenbarligen gifva vid handen, att en revision borde verkställas rörande villkor och bestämmelser för dispositionen af Djurgården. Det förefaller, som om lämpligt tillfälle härför nu skulle vara inne, då genom Konung Oscar II:s fränfalle ombyte af regent ägt rum.

Vid en sådan revision torde särskildt böra tillses, att staten blir oförhindrad att för sina behof, där så i öfrigt finnes lämpligt, använda erforderliga tomtutrymmen.

Till Konungens disposition äro jämväl upplåtna åtskilliga s. k. lustslott, såsom Drottningholm m. fl., hvilkas vård och skötsel för närvarande handhafvas af riksmarskalksämbetet. Då öfverintendentensämbetet har att utöfva tillsynen öfver statens byggnader i allmänhet, synes det, som om äfven de kungl. slotten borde läggas under sistnämnda myndighets förvaltning.

I årets statsverksproposition omnämnes rörande första hufvudtiteln icke de kungliga slotten och deras disposition i vidare mån än Rosersberg och Ulriksdal.

Då regentskifte nu ägt rum, förefaller det, som om bestämmelser angående upplåtelsen af jämväl de öfriga slotten borde samtidigt med pröfningen af de äskade anslagen under första hufvudtiteln blifva föremål för Riksdagens beslut.

På grund af hvad sålunda anförts, få vi alltså hemställa,

att Riksdagen, vid sitt beslut rörande utgifterna under första hufvudtiteln, måtte foga sådana villkor,

att tidsenliga och lämpliga bestämmelser blifva utfärdade angående såväl dispositionsrätten öfver Djurgården, den s. k. Djurgårdskassan, dess förvaltning och revision, som ock beträffande de kungliga lustslotten,

och anhålles tillika, att statsutskottet, till hvilket denna motion torde remitteras, ville närmare utarbeta och formulera ifrågavarande villkor och bestämmelser.

Stockholm den 25 januari 1908.

Gustaf B. Hellman.

J. Johanson. M. E. Svallingson. Anders Olsson. W. Bengtsson.
Walared. Häradsköp.
Elof Nilsson. Joh. Sjöberg. J. P. Persson. K. L. J. Larsson.
A. C. Gunnarsson. C. I. Carlsson. C. A. Danielsson. Adolf Johansson.
E. O. Magnusson. A. P. Risberg. A. Magnusson. O. Silfverschiöld.
O. H. Svensson. P. M. Olsson. J. P. Jespersen.
Gust. Månsson. S. J. Larsson.
